FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 141 — CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, JULY 20, 1950 — LETO LII — VOL. LII.

VESTI IZ SLOVENIJE

UBOGI OTROCI! — Na Krasu na Primorskem so izvedli splošen zdravniški pregled šoloobveznih otrok in ugotovili, da je nad polovico otrok jetičnih. Vzrok je nezadostna hrana. Sedaj organizirajo neke šolske kuhinje. Hrano za te kuhinje bodo dobili na odbitku pri delavskih kartah.

ČREŠNJEV PRIDELEK — v Sloveniji je zaplenjen. Kmet sme prodati samo toliko svojih črešenj, kolikor jih sam osebno lahko nese na trg ali kamorkoli. Vse drugo mora oddati zadrugi po 8 — 10 din za kg. Vsak transport črešenj je kmetom strogo prepovedan.

LAKOTA. — Vsa poročila in pisma ki prihajajo od doma govorijo o vedno večji lakoti v Ljubljani in na podeželju v Sloveniji ter tudi po drugih krajih Jugoslavije.

VEČJA SKUPINA ŽENA — iz Kranja je šla v deputaciji k predsedniku vlade Mihu Marinko v Ljubljano prosit in zahtevat več masti in kruha za prehrano. Marinko jih je odpravil s primernim nagovorom, da je treba pač še malo potrpeti in da bo potem vsega dovolj. Kmalu potem so iste ženske zvedele, da pride neki vladni delegat iz Belgrada v Ljubljano na ogled tovarne "Litostroj." Šle so ponovno v Ljubljano in skušale priti k temu delegatu, da bi ponovile iste prošnje in zahteve, kot so jih predložile predsedniku vlade. To pot pa ni ostalo več samo ob praznih besedah kot pri Marinku, temveč je prišla milica z avtomobili in vse te ženske lepo odpeljala v zapor. Kakor se je dalje godilo, ne vem, le to vem, da bodo sedaj tudi te ženske vedele, kako komunizem deli mast in kruh.

KUPČIJA PA TAKA. — Dne 24. maja so z jugoslovanske strani prignali v Gorico 120 glav goveje živine katero je Italija plačala Jugoslaviji po 220 lir za kg žive teže, plus 20 lir za kg, katere se izplačajo za jugoslovansko komunistično propagando v Italiji. To živino so titovci odvzeli slovenskim primorskim kmetom in jo plačali po 15 din za kg. Dinar ima sedaj vrednost 1: 1.10 lire.

BEGUNCI. — Z Livka na Kobariškem je zadnji čas pribežalo v Italijo 19 ljudi in prignalo seboj 8 glav živine.

Ali bo tukaj prihodnji krvavi ples? Na gornjem zemljevidu vidite Jugoslavijo, katere južni del neprestano ogrožajo njene Kominformske sosede, kakor poroča jugoslovanska vlada in tudi vsa druga poročila. Vprav včeraj je Trygve Lie, generalni tajnik Združenih narodov, nujno posvaril 59 predstavnikov te organizacije, na nevarnost vojnega izbruha na Balkanu. Andrej Višinski, sovjetski zunanji minister, predseduje zdaj seji voditeljev Kominforme, katera seja je nekje na Češkoslovaškem. Kaj pomeni taka seja v takem času, ni težko uganiti. Sovjetska propaganda že dolži Grčijo, da pripravlja s pomočjo Amerike in Velike Britanije vojno na Balkanu. Obdolžitev nameravane žrtve agresivnih namenov, je znana sovjetska formula.

Naredbe kongresa za pripor prekucuhov

V deželi je polno prekucuhov, ki so bili obsojeni na izgon, pa se še vedno kretajo svobodno po Ameriki.

Washington. — Hoteč rešiti situacijo, v kateri imamo v tej deželi nad 3,000 kriminalcev in subverzivnih inozemcev, ki se jih pod obstoječimi zakoni ne more deportirati, je zbornica poslancev s 326 glasovi proti 15 odglasovala, da se položi v roke generalnega pravdnika Zedinjenih držav polnomoč, da po svoji lastni uvidevnosti ukaže aretacijo in zatvoritev teh ljudi. Glavna debata se je tikala onih sovražnih inozemcev, katerih njih lastne države nočejo več nazaj. Pod sedanjimi zakoni se taki inozemci kretajo večinoma svobodno po deželi.

Iz poročil pred kongresnim odborom so razvidni slučaji, da so nekateri komunisti aktivni v svojem prekucuškem delovanju še danes, — 22 let po ukazu za njih izgon. Na tej listi je nad 100 komunistov, katerih aktivnosti so takšne vrste, da bi morali biti že davno deportirani.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Predsednik Truman je snoči v svojem govoru po radiu pozval ameriško ljudstvo, naj bo pripravljeno na obrambo proti svetovni komunistični nevarnosti. Posvaril je hišne gospodinje, naj nikar ne kupičijo živil, ker je tako postopanje nespametno in sebično. Izjavil je, da je dovolj vseh živilskih zalog. Severnokorejski napad je označil kot surovo agresivnost.

TOKIO. — General MacArthur je danes izjavil, da so severnokorejski komunisti izgubili svojo priliko za zmago, ko so nastopili proti njim glavni elementi ameriške osme armade.

LONDON. — Sovjetska zveza je naznanila danes, da je njena cena za mir v Koreji, še vedno ista: priznanje in sedež komunistične Kitajske pri Varnostnem svetu Združenih narodov.

LIMA, O. — Včeraj pozno popoldne je tu nastal vihar, v katerem je bilo najmanj 20 oseb ranjenih, 300 hiš poškodovanih, in več sto ljudi je začasno brez doma.

Henry A. Wallace je padel v nemilost komunistov

"Daily Worker" očita Wallace-u, da se je znašel v objemu wallstreetskih "bukanirjev", ki vodijo v Koreji kolonijalno vojno.

New York. — Henry A. Wallace, ki je bil deležen vsestranske podpore ameriškega in ostalega komunističnega tiska, dokler je žigosal zunanjo politiko Zed. držav, se je znašel sedaj nenadoma v objemu "wallstreetskih bukanirjev" (korzarjev, morskih roparjev), kakor ugotavlja komunistično glasilo "Daily Worker."

Wallace je radi izjave, v kateri odobrava in podpira politiko Zed. držav in Zdr. narodov v Koreji, postal zdaj tarča uredniškega napada v zgoraj omenjenem komunističnem listu, ki pravi:

"Miselnost in politika, ki je pritegnila Wallace-a v položaj, da je pričel podpirati agresivno kolonijalno vojno, je postala očitna že pred časom, ko je pričel s poizkusi izravnave sovjetske in wallstreetske politike.

"Ko je Stalin sprejel Wallacecejevo ponudbo za pogajanja z Zed. državami, so ga wallstreetski bukanirji in bojevniki mrzle vojne napadli (Wallace-a) zaradi tega njegovega načrta. Zdaj pa se je Wallace sam pridružil tem krogom, ki so ga ves čas mrzle vojne napadali in blatili."

Predsednik Paragvaja ponovno izvoljen

Republika Paragvaj je ponovno izvolila za predsednika dr. Frederico Chaves-a, ki bo v tem uradu do avgusta 1953.

Kampanja proti Jugoslaviji

Praga. — Sovjetska agentura Tass poroča, da je Albanija poslala jugoslovanski vladi noto, v kateri dolži Jugoslavijo kršenja obmejnih določb, s čemer hoče Jugoslavija zanetiti vojno na Balganu.

Novi grobovi

Frank Volčanšek

V sredo zjutraj je umrl v Cleveland Clinic bolnišnici po dolgi in mučni bolezni Frank Volčanšek, star 45 let, stanujoč na 1467 Larchmont Rd. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Ann, roj. Champa, hčerko Mary Lou, brata Michaela, sestro Frances Somrak in več sorodnikov. Rojen je bil v Clevelandu. Bil je član društva Loyalites št. 590 SNPJ. Zadnjih 24 le je bil zaposlen pri Oliver Corp. Pogreb bo v petek ob 8:45 iz Jos. Zele in Sinovi pogrebneča zavoda, 458 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 ter na pokopališče Kalvarijo.

Frank Mahnič

Umrl je Frank Mahnič, 10306 Reno Ave. Pogreb ima v oskrbi Ferfolijev pogrebni zavod. Podrobnosti jutri.

John Geromi Jr.

V sredo zjutraj so našli nezavestnega na verandi njegovega doma Johna Geromi Jr., 1059 E. 67 St. Bil je pobit na glavi in opraskan po obrazu; kako je dobil te poškodbe, ni znano. Prepeljan je bil v Mt. Sinai bolnišnico, kjer je pa kmalu po prihodu umrl. Star je bil 17 let in rojen v Clevelandu. Zapušča starše, Johna in Mary (roj. Rupar) Geromi, ki sta oba doma iz fare Rob pri Velikih Laščah, in tri sestre: Ann Trebar, Mary Jane in Diane. Bil je član društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ. Pohajal je že tretje leto v benediktinsko višjo šolo. Pogreb bo v soboto zjutraj ob 9:45 iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 10 in od tam na Kalvarijo.

Listnica uredništva

Eden prizadetih. — Anonimnih dopisov ne priobčujemo. Ni prav, da nekomu odgovarjate, katerega ime poznate, a svojega skrivate.

Ustanovitev svetovne zveze vzgojiteljev

Ottawa, Kanada. — Tukaj se vrši zborovanje vzgojiteljev iz 27 držav, ki nameravajo ustanoviti svetovno organizacijo, v kateri bi bili včlanjeni vzgojitelji vseh dežel, razen onih za železno zaveso.

Izkrcanje dveh divizij ameriškega vojaštva na odprto in nezavarovano obalo Južne Koreje

Izkrcanje je bilo izvršeno pod zaščito bojnih ladij in letal. Vsi znaki kažejo, da je konec umikov in da bodo prešle ameriške čete v ofenzivo.

Včeraj zjutraj so se ameriške čete prvikrat izkrcale na obalo Koreje naravnost z morja, to je, da so se pripeljale s parnikov na obrežje z barkami in čolni. Izkrcanje se je izvršilo na južni obali Koreje. To je ozemlje, kjer so aktivni severnokorejski gerilci, toda izstreljen ni bil niti en strel.

Predhodne skupine ameriškega vojaštva so prišle v to okrožje že pred tednom dni. Točka izkrcanja je bila srečno izbrana, da se zagotovi najmanjšo opozicijo. Vse ladje, ki so pripeljale vojaštvo, so bile pod zaščito vojnih ladij in letal.

Proti izkrcanju ameriških čet ni bilo nikakega odpora. Ameriško vojaštvo je takoj prodrlo 10 milj globoko v notranjščino, ne da bi naletelo kje na sovražnika.

V korejskih bojih je nastal sedaj splošen zastoj. Kaj pomeni ta zastoj in kakšen je njegov vzrok? Iz glavnega stana osme armade v Koreji poročajo, da je zdaj dosežena točka, ko se bo položaj spremenil.

Po treh nesrečnih tednih ameriških umikov, so Korejci docela obtičali s svojo ofenzivo. Vsa znamenja kažejo, da imajo zavezniki v Koreji zdaj toliko moštva in vojnega materiala, da bodo prešli v ofenzivo. Kdaj in kje bodo udarili, je seveda vojaška tajnost.

Tokio. — Ameriške čete so pobile 200 do 300 severnokorejskih borcev, ki so podvzeli ponoven napad na mesto Taejon, istočasno pa sta bili vrženi v korejske bitke dve pravkar izkrcani ameriški diviziji.

Ameriški letalci so istočasno sestrelili 18 sovražnih letal, kar je bilo doslej največ v enem dnevu, odkar se je pričela ta vojna. V bojih je bilo sestreljeno eno ameriško letalo.

Ob napadu na Taejon so ameriške strojnice dobesedno kosile severnokorejske napadalce. Mesto Taejon je še vedno v oblasti ameriških čet, čeprav je bilo pričakovati, da bo vsak hip padlo v sovražnikove roke. — Prav tako je v oblasti Amerikancev letališče, ki je oddaljeno dve milji od mesta.

Strahotne posledice atomskega napada na mesta, kjer bi bilo uničenje skoraj popolno

Da bi svet nikoli več ne doživel strahot atomskih napadov, da možčimo o še strahovitejši vodikovi bombi.

Za slučaj eksplozije atomske bombe nad katerim koli ameriškim mestom, bi moralo civilno prebivalstvo pokazati pripravljenost in pogum, ki bi moral biti še vse večji kot pogum angleškega prebivalstva za časa nemških letalskih napadov na London. Ker se bodo v petek sestali k posebni seji vsi župani krajev v Cuyahoga okraju, da se posvetujejo glede naredb in pripravljenosti za civilno obrambo, je prav, da je vse civilno prebivalstvo nekoliko poučeno, kaj mu je pričakovati v primeru atomskega napada, kakor tudi, kaj mu je storiti v svojo obrambo. To, kar ima storiti v obrambo, bomo pozneje poročali, ko prejmemo tozadevna navodila.

Danes je dokaj dobro znano, kaj se zgodi, če eksplodira atomska bomba, kakor je eksplodirala nad dvema japonskima mestoma. Zdaj je treba, seve, računati z dejstvom, da je bomba, kakršna je padla na Hirošimo, zastarela ,manjša in manj učinkovita od današnjih bomb. Torej poglejmo, kaj bi se primerilo mestu, kakršno je na primer Cleveland.

Eksplozija bi povzročila totalno in nepopravljivo uničenje poslopij, povzročila bi smrt 50 tisoč ljudi in nadaljnih 50,000 ali več življenjskih poškodb in vse to komaj na ozemlju 12 kvadratnih milj, v krogu dveh milj od središča eksplozije. Nadaljna škoda, ki bi pa bila popravljiva, bi segla štiri milje dalje ali preko petdeset kvadratnih milj.

Vse zgradbe in poslopja v notranjem krogu razstrelbe bi bila izravnana z zemljo. Vsak kos opeke, pohištva, avtomobil, človeško telo itd., bi postal tarča te destrukcije in bi bil pometen po strahovitem pišu vetra, ki bi završal z naglico 800 milj na uro, ki bi imel miljo daleč od središča eksplozije še vedno 200 milj naglice na uro, dve milji proč pa bi vršal še zmerom s 75 milj brzine na uro.

Vsa organska materija ali tvarina v središču kroga bi se v atomski radiaciji nemudoma vnela. V ostalih 50 kvadratnih miljah pa bi nastali požari zaradi počenih in gorečih plinskih cevi, razklanih gasolinskih tankov in poškodovanih grelnih naprav.

V slučaju atomske vojne bi bila ohijska mesta središče napadov zaradi svoje ogromne industrijske važnosti.

Komunistična misijonarka za "svetovni mir" je pri razumnem slovenskem rojaku slabo naletela

CLEVELAND, O. — Cirkulacija peticij, ki so enkrat proti temu, potem proti onemu, je dosegla zdaj nov vrhunec. Pred hišo, kjer stanuje Stanley Troha, 19101 Cherokee Ave., je prišla neka ženščina, ki mu je rekla, naj podpiše peticijo proti tako zvani H bombi, češ da je peticijo indorsiral in odobril tudi Trygve Lie, generalni tajnik ZN. Stanley pa je hotel videti njeno legitimacijo odnosno poverilnico, takrat pa jo je ženšče odkurilo, kakor da bi gorelo za njo, kričeč, da je proti H bombi tudi Rreči križ. Ko se je Stanley naredil, kakor da hoče skočiti za njo, je komunistka zarenčala: "Bedasti Amerikanec, samo poizkusi skočiti za menoj, pa te bom spravila v 'trubel!" Ampak komunistka je dobro vedela, da Troha ni bedak kakor toliko drugih, ki so brez vprašanja podpisali te peticije, ki niso nič drugega ko komunistična ukana, da bi lahko še nadalje nemoteno izvajali svojo agresivnost.

CLOUDY

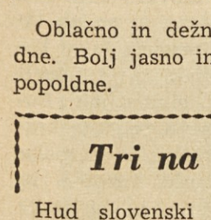

Vremenski prerok pravi:

Oblačno in dežni prši dopoldne. Bolj jasno in bolj hladno popoldne.

Tri na dan

Hud slovenski komunist iz Amerike je šel v staro kontro. Hotel je seči v roke tovarišem. Tako se mu je mudilo, da se je cijazil z eroplanom.

* * *

Mislil je, da je prišel "domov," ker je prišel "med svoje." Pa je kmalu videl, da je tujec med komunisti. Zgrizel bi se same togote, da je bil tako potegnjen.

* * *

Pa je šel in kupil vaščanom cel sod vina. Sredi vasi so ga nastavili in pili za žive in mrtve. Potem je stopil Amerikanec na sod in začel govoriti, govoriti o zaplankani vladi, ki je zdaj v Jugoslaviji. . .

* * *

Je vredno, da dodamo danes še eno: Amerikanec je komaj skončal govor, ko so stopili k njemu od OZNE. V 36 urah je bil že nazaj v Ameriki — ozdravljen za vse večne čase. Pika.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Dr. Černe dospel—

V Cleveland je dospel dr. Ivan Černe, ki je svoje čase vodil Gospodarsko pisarno v Ljubljani. Včeraj nas je obiskal v uredništvu in povedal, da bo ostal nekaj časa v Clevelandu. — Dobrodošel v naši metropoli!

V bolnišnico—

Včeraj zjutraj je bila odpeljana v Charity bolnišnico Josephine Suhadolnik iz 505 E. 149. St.

Pozdravi iz N.Y.—

Mrs. Košič in sin Rudolf iz 1857 E. 63. St. pozdravljata iz New Yorka, kamor sta šla na počitnice k sinu oziroma bratu Jamesu. Imata se v New Yorku prav dobro. Mrs. Košič tudi naznanja, da je zdaj že petič stara mama, 4 fantom in 1 punčki. Vse je zdravo in veselo.

Deseta obletnica—

V petek ob 8:30 bo v cerkvi sv. Vida maša za pok. Dorothy Sober v spomin desete obletnice njene smrti.

Nova gostilna—

V soboto bo otvoritev nove gostilne "Hill Top Tavern" na 4100 Broadway Ave., vogal Dille Ave. Lastnici Mrs. Frank Stokar in Mrs. Helen Videgar se rojakom toplo priporočata.

Šivalni stroj domov—

Singer družba, ki izdeluje najboljše šivalne stroje v Ameriki, naznanja javnosti, da je uredila tako, da vi lahko kupite in plačate Singer šivalni stroj z električnim motorjem v Ameriki in bo dostavljen kjerkoli v Jugoslaviji v teku enega meseca brez nadaljnih stroškov za prejemnika.

Cena za tak šivalni stroj je $150 in električni motor pa $35, kar znese skupaj $185.00. Vsa ta naročila oddajte Erazmu Gorshetu, ki je uslužben pri Singer kompaniji. Pokličite ga na MA 1-5506, ali pa pišite na naslov: Erazem Gorshe, Singer Sewing Machine Co.—1016 Euclid Ave., Cleveland 14, Ohio.

Zadušnica—

V petek ob 7:15 bo v cerkvi sv. Vida maša za pokojne Anton, Mary in Tony Mervar v spomin osme obletnice njihove smrti.

Zvečer k molitvi—

Člani in članice društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ, naj se danes zvečer ob 8:30 udeleže molitvene ure za pokojno članico Hedwig Janša, katere truplo leži v Zakrajškovem pogrebnem zavodu. Jutri ob 9. naj se pa vsi udeleže pogrebne sv. maše.

Odklonitev mirovnih pogojev indijskega premierja Nehru-ja

Washington. — Vlada Zedinjenih držav je odklonila mirovni predlog indijskega premierja Nehru-ja za končanje vojne v Koreji ter izjavila, da je predpogoj vsake diplomatske poteze za končanje korejske vojne, — da komunisti ukažejo severnokorejskim napadnikom, da slednji prenehajo z boji in se umaknejo nazaj na svojo obmejno črto. Acheson je odgovoril indijskemu premierju, da Zedinjene države ne morejo pristati na nobeno mirovno formulo, ki bi vsebovala pogoj, da se dovoli komunistični Kitajski sedež pri Zdr. narodih.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države $8.50 na leto; za pol leta $5.00; za četrt leta $3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $10.00 na leto. Za pol leta $6.00, za 3 mesece $3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States $8.50 per year; $5.00 for 6 months; $3.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States $10 per year. $6 for 6 months, $3.50 for 3 months.

JULY 1950

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act ofMarch 3rd 1879.

83 No. 141 Thurs., July 20, 1950

MATIJA ŠKERBEC:

Infiltracija!

Edina katoliška organizacija, kamor sploh niso mogli komunisti vtihotapiti niti enega svojih agentov, je bila Katoliška Akcija, za to so pa pobijali člane katoliške akcije, kjerkoli so katerega dobili v roke.

Celo med begunce v Avstriji in Italiji so znali komunisti zanesti vtihotapiti svoje razkrojevalno delo in infiltracijo potom svoje propagande, svojih tajnih agentov." Celo tako daleč je prišlo, da so se komunistični agentje vrinili med bgeunce, ki so emigrirali v dežele preko morja, da bi mogli tudi tam nadaljevati z infiltracijo in razkrojevalnim delom. Argentinski ambasador v Rimu je po nekaj transportih beguncev v to državo ugotovil, da so se med vse narodnostne skupine, ki so tja emigrirale, vrinili komunistični agentje, le med slovenske begunce se ni mogel vriniti in ne z njimi emigrirati noben komunist!

Kako je komunistična propaganda skušala razkrojiti slovensko begunsko skupnost, naj navedem le en značilen slučaj.

Ko smo prišli v taborišče Peggez pri Lienzu v Vzhodni Tirolski, se je kar naenkrat pojavil med nami v taborišču neki "begunec" Jože Novak, bivši poduradnik pri davčni upravi v Kranju, med vojno pa v nemški službi na Koroškem! Ta človek je pričel v našem taborišču organizirati četniško skupino, ki naj bi šla oborožena nazaj v domovino vršit sabotažna dela in napade! To je bila takrat skoro nora ali zločinska misel. Če bi se kaj takega res naredilo, bi bili predvsem vsi, ki bi bili šli z orožjem nazaj v domovino, najbrž pobiti. Taka akcija bi nam bila pri zavezniški komandi napravila lahko nepregledno škodo in bi lahko povzročila v tistih časih novo katastrofo.

Ob tej priliki omenjam, da se je nekje drugod, ne v naših taboriščih, organizirala taka četniška skupina, ki je hodila v domovino, tam organizirale zveze in vršila propagando proti komunizmu. V to skupino se je vtihotapil komunistični agent, ki je končno vse izdal in so bili na to vjeti in pobiti člani te skupine in vse osebe, ki so bile z njimi v zvezi v Sloveniji, so prišle pred sodišče, bile deloma pobite, deloma so dobile večletno zaporno kazen!

Takoj sem sumil da bo morda tudi ta dični Joža Novak kak komunistični agent in provokater! Kot predsednik socialnega odbora sem odločno nastopil proti vsaki taki organizaciji in akciji in tako se je Novaku vse ponesrečilo, ker ni dobil nič fantov na svoj lim. Zdaj pa je pričel ta mož z vso silo agitirati po taborišču med begunci proti moji osebi in socialnemu odboru. Po taborišču so se širile laži, hujskanja, vse mogoče govorice!

Novak si je znal dobiti "zaupanje" in "naklonjenost" neke Rusinje, ki je živela skupaj z angleškim komandantom taborišča! Potom te in še na druge načine je grdil pri komandantu slovenske begunce in predvsem njih vodstvo in vse, ki so mu bili nasprotni. Prišlo je tako daleč, da je dal komandant na podlagi teh denuncijacij zapreti nekatere osebe iz taborišča. Tudi mene bi bil najbrž dal zapreti, ko bi bil stanoval v taborišču! Poklical pa me je k sebi in me je ostro prijemal, češ, da sem pisal čez njega v Salzburg! Šele, ko sem mu dokazal, da so njegove informacije popolnoma napačne, se je pomiril!

Kot organizator četnikov pa je stopil Novak v stik s srbskimi četniki in drugimi krogi v Salsburgu: Tja je pošiljal gorostasna poročila o Slovencih v taborišču Peggez in posebno o — Škerbcu, da sem Avstrijakant, sovražnik Srbov, Jugoslavije da delam nasilje v taborišču, da vlada v Peggezu med Slovenci "klerofašizem." Še ko sem prišel kasneje v Salzburg, je izdal tam neki Srb dolg letak, kjer ponavlja vse te informacije, ki so jih prejeli srbski krogi od Novaka. . .

Na to je šlo poročilo celo v London, da vlada v taborišču Peggez — med Slovenci "klerofašizem."

Toda dični Novak še ni imel dovolj zaupnih služb. Znal se je vriniti kot zaupni informator celo v F. S. S. — v službo angleške policije, kjer je na vse mogoče načine zopet s svojimi informacijami blatil slovenske begunce.

Seveda smo tega moža tudi mi nadzirali in končno dognali, da je agent Titove tajne policije!

Ko pa je imela tudi angleška policija dokaze v rokah, da je ta njen informator in zaupnik v službi jugoslovanske Titove propagande in je bilo tik pred Novakovo aretacijo, je pa dobil ta iz Celovca ukaz, naj takoj izgine . . . in jo je popihal v Jugoslavijo, kjer je potem potom svojih radijskih govorov skušal še nadalje begati slovenske begunce.

Torej: komunistični agent, zaupnik in organizator četnikov, zaupnik angleške policije in taboriščnega komandanta . . . vse obenem, — in vse iz tega namena, da bi razkrojil slovensko begunsko skupino!

Pa to ni bil edini komunistični agent med slovenskimi begunci . . . Ti agentje so znali lansirati med begunsko rajo razne govorice o zapostavljanju pri delitvi podpor in drugo! O tem bi mogel napisati cele strani. Njih najboljši pomočniki pa so bila takozvana "koristna buda-la," o katerih pa v posebnem poglavju.

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

V Lemont pa v Chicago

Stanovanje gostoljubne družine Žižek sva zlehka našl a na No. Larrabee, čeravne so hižo v telko spremnili, ka so dozdajšnje turne podrli. Mrs. Magdica Žižek, si je s tem zasigura nebesa ka rada popotnike sprejema. Soba kre ceste je že tak kak če bi moja bila. Za te dneve jo je Edi okupirao. Edi se je obnašao kak kakši velki. Odneso je kufer v sobo i si vzeo najpotrebnejše iz njega. Kda sta prišla Steve pa Rudi domov, oba soldaka iz druge bojne (njeva pravita, ka tudi iz tretje), te pa ešče Maričina Džery i Dany, je Edi dobo pravo družbo. Steve jemi je včasi obljubo, ka mo šli gledat v Lincoln Park vsefele živali, posebno pa slavnoga Bušmana (velko opico).

Jaz sam zvao naše ljube frančiškone v Lemonti, če imajo prostor za mene. Kakpa ka so imeli. Te sam se pa poslovo od Žižkovij i Edija i po Ogdenskom bulevardi na poškao presekao Čikago s hitricov kelko so dopuščale obcestne table pa čikaška policija. V Lemonti sem najšeo Prevzvišenoga škofa dr. Gregorija Rožmana med številnimi duhovniki svoje ljubljanske škofije i gostolubnimi slovenskimi frančiškani. Lemontski frančiškanski samostan se je pripravljao na velko slovesnost drugi den: Škof Rožman do posvetili v mešnika dva mladiva frančiškanskiva klerika, šteriva sta pred dobrim letom prišla kak begunca iz staroga kraja. Kak nekša zanimivost je bila pri tem, ka se nas je k toj slovesnosti zbralo pet duhovnikov, šteri smo bili na isti den (29. junij) pred 25 leti v Ljubljani posvečeni za duhovnike, zdaj smo pa raztreseni po širnoj Ameriki. Eden od tej je lemontski komisar Aleksander i ravno on je bil tisti, šteri je prišeo na miseo, ka bi se na te den pri njem zbrali.

Drugo zajtro (na Petrovo) smo se vsi duhovniki zvrstili z mešami že pred osmov vurov. Do osme so lemontski okoličani, gosti iz Čikage i Jolieta i drugod napunili lemontsko kapelo Marije Pomagaj. Med Čikašci so bile zastopane tudi prekmurske družine: Gruškovnjakova, Žižkova, Denšova i med temi romari sam opazo malo Džery i svetešnje speglanoga Edija. Posvetitev duhovnikov, sv. meša i predga Prezvišenoga je trpela nad poldrugo vuro. Liki slavnost pred oltarom je bila tak lepa, ka je nikomi ne bilo predugo. Bilo je to prvokrat v Lemonti, ka so imeli duhovniško posvečenje doma, poleg toga pa ešče, ka je posvečenje izvršo slovenski škof.

Prekmurski Slovenci v Ameriki so menda že pred kakimi dvajsetimi leti postavili v Lemonti posebno križno drevo kak prekmurski lemontski spomenik. Z leti je bilo to drevo kak pozabljeno. Letos ga je pa lepo obnovil naš žižkoski rojak Kazi Žerdin, šteri je kak begunec prišeo lani v Čikago, zdaj je pa v Lemonti. Naši prekmurski romarji so kakpa poglednoli tudi svoj križ. Edi je šteo znati, ka pomeni te križ, šteri je podoben tistomi pravomi, kak je bio Jezus na njem križan. Ediji se je mogeo Lemont i posebno te križ jako dopasti. Vecer, kda je šo Edi spat, mi je Mrs. Žižek dala v roke njegov žeket. "Potežkajte, kak je žmeten." Edi je imeo v žepi dva kamna iz Lemonta. Drugi den, kda je na telefon zvao namo v Cleveland, sam ga čuo, ka je pravo: "Mama, jaz imam dva kamna za spomin iz Lemonta, kde je križ kak tisti, na šterom je Jezus viso."

Edi je odvečera z drugimi romari zacajta zapusto Lemont. Ne čakao na mene, ar jemi je Mrs Žižek obljubila, ka ideta v Čikagi v downtown v drug store po spominčke za domače.

(Drgoč dele)

DROBNE NOVICE

Stari kraj. V Velkoj Polani so mrli Oršalija Krampač. Dosegnoli so 95 let. V Čikagi zapuščajo sina Jožefa, pet vnukov i ednoga pravnuka.

Benton Harbor, Mich. Vmrla je Ana Zavec, rojena Bernjak, rodom z Gornje Bistrice. Dosegnola je samo 57 let. Moži Štefani i rodbini naše sožalje!

Chicago, Ill. Kap je zadela 16. julija (v nedeljo) Johna Lebara. Nahaja se v bolnišnici i je v velkoj nevarnosti. — V bolnišnici se nahajajo Magda Kovač (Gyurova).

Cleveland, Ohio. Dneva 16. julija je umrla Korenova Micika ((iz Mentora). Pokopana je bila 19. julija iz cerkve St. Agnes.

V Lemonti so imele 16. julija velko romanje članice Slovenske ženske zveze. Tudi prekmurske članice so se vdeležile te slavnosti v velkom števili. Ves lemontski breg je spevao pod vodstvom čast. č. Odila Hanjšeka.

Iz Jutrovega

Cleveland, O. — Naznanjamo, da bo Gospodinjski klub Slovenske delavske dvorane na 10814 Prince Ave. priredil svoj letni piknik dne 23. julija t. l. v prostorih Slovenskega doma W. 68 Denison Ave. Vabimo cenjeno občinstvo, da se piknika v velikem številu udeleži, saj razvedrila in zabave prav gotovo ne bo manjkalo. Naše gospodinje in odbor bo poskrbel tudi za dobro pijačo in jedačo. Dobra godba bo podžigala k plesu stare in mlade. Prav posebno so vabljeni delničarji in delničarke naše dvorane.

V imenu članic GKSDD se vsem že v naprej najiskreneje zahvaljujem in Vas vse prav prisrčno pozdravljam

Rose Vatovec.

To je odgovor

Girard, O. — List Enakopravnost je priobčil 28. junija 1950 članek pod naslovom: Kje pa so dokazi?

Evo vam tovariši: 8. julija 1942 je majhna skupina 15 partizanov (komunistov) napadla ob petih zjutraj 30 italijanskih tovornih avtomobilov vojaštva, katero je bilo namenjeno v Polhov Gradec.

Pri tem napadu, ki so ga partizani razglasili za strašen udarec okupatorju, ni bil ranjen ne ubit noben Italijan, pač pa so pol ure za tem Italijani zažgali vas Vel. Ligojna pri Vrhniki, ki je štela 50 hiš z gospodarskimi poslopji. Borci za svobodo so jo pa zmagoslavno popihali nazaj v gozd, odkoder so tudi prišli.

Tovariši pri Enakopravnosti, kdo nosi odgovornost za ta požig ? ? ? Če bi takrat obstojali domobranci, bi gotovo zvrnili krivdo nanje. Toda takrat ni bilo domobrancev in ne vaških straž. Morda take uspehe imenujete delo za osvoboditev slovenskega naroda in take uspehe — poraz okupatorju?!

Stanko Cajnkar

Zaradi retuširanja je mnogo izgubila na svoji vrednosti tudi Cajnkarjeva povest *"Po vrnitvi"*, ki je izšla v Slovenskih večernicah pri MD v Celju. Pisatelj pripoveduje v njej zgodbo mladega študenta, ki se je peš vračal iz nemškega koncentracijskega taborišča. Taborišče ga je notranje popolnoma zlomilo. Ubilo je v njem vse ideale kakor tudi veselje do življenja. V Ljubljani sreča svojo nekdanjo zaročenko, prav tako študentko, simpatično in kultivirano meščansko dekle. Njeni ljubezni pa se ne posreči, da bi v mladem človeku vzbudila novo življenjsko energijo. Na poti proti domu na Štajerskem zve, da so mu Nemci ustrelili edinega brata, da mu je mati umrla, oče pa da se je vdal iz obupa pijači, tako da je ostala njegova rodna domačija brez pravega gospodarja. Študent nekaj časa mrtvo postopa po rojstni hiši in domačem posestvu in se nikakor ne more znajti.. Nobena stvar ga ne veseli, najmanj pa delo na domačiji. Oče, pa tudi stari hlapec in dekla, ki sta že dolgo let pri hiši, vsi trije ga na skrivaj opazujejo in ugibajo, kaj bo storil. — Končno se zgodi še to, da pobegne od hiše rejenka, ki so jo bili vzeli za svojo in ki jo je zmešal neki tuji moški. Študent, ki se je medtem obotavljaje poprijel dela, ker ni mogel več gledati, kako propada domačija, je prisiljen, da se ozre naokrog, kje bi dobil pomoč za staro deklo, ki sama ni vajena voditi gospodinjstva. Tako se zgodi, da začno zahajati v hišo tri deklice iz revne bajte za vasjo, ki napolnijo mrtvo hišo s svojo mladostjo, pesmijo in veseljem. In eni izmed njih se posreči, da vzbudi v fantu nov življenjski pogum in veselje do dela in do življenja, tako da se odloči ostati doma na kmetiji, ki jo uredi in vodi tako, da postane srečen dom ne le zanj in njegovo mlado ženo, marveč tudi za hlapca in deklo, in vir veselja in napredka za vso vas.

Prikupna povest, ki jo človek težko odloži, dokler je ne prebere do kraja. Šele tedaj se zave, da ga je pisatelj prestavil v drugi začarani svet, ki je močno drugačen od tega, v katerem sedaj živimo: vse je tam lažje, manj trdo in manj zapleteno kakor v našem svetu in človek se z vzdihom vzdrami v resnično življenje.

Cajnkar je v povesti hotel prikazati in obdelati velik duhovni problem povojnega časa, kako si ljudje celijo notranje rane in se spet vračajo v življenje tisti, ki so bili določeni za plinske celice in si jih je že svojila smrt. Hotel je prikazati duhovno obnovo ljudstva, kako počasi, težko, a vnedarle spet zmaguje življenje nad smrtjo, življenjska radost nad obupom in otopelostjo, ljubezen nad sovraštvom, ki dela ljudi nesrečne in jih teži kakor mora. To je ena izmed velikih tem, ki se ponujajo ne le v povojnem slovenskem slovstvu, marveč v povojnem slovstvu evropskih narodov sploh. Toda med slovenskimi pisatelji je zagrabil zanjo edino Cajnkar in napisal knjigo, ki ogreje človeku srce in ga spomni, da je najprej človek in potem šele vse drugo, da naj bo dober do drugih in da je življenje vendarle lepo in vredno, da ga živimo. Toda iz potrebe, da prikaže, kako zmagujejo in kako morajo zmagovati ti zdravi elementi nad elementi pogube in smrti, si je moral ustvariti svoj lasten svet, svet, ki nima skoro nič več skupnega s tistim svetom, v katerem zdaj živi slovenski narod v svoji ogromni večini. To je idealiziran svet in idealizirano življenje. Cajnkar se je le od daleč in samo mimogrede doteknil velikih družbenih, gospodarskih in moralnih vprašanj, ki so po vojni razburkala življenje slovenske vasi in duševnost slovenskega človeka, in še to v spremenjeni idealizirani in stilizirani obliki. Taka knjiga kljub vsem svojim odlikam ne more zadovoljiti bralca, ki išče v njej odgovor na nujna vprašanja, ki mu jih zdaj dnevno zadaja življene, niti umetnika in kritika, ki presoata umetniško in etično vrednost dela tudi po tem, v koliko je izraz resničnega življenja. — Cajnkarjeva povest pa je skoro moderna pravljica, ki izvabi človeku vzdih: "Lepo bi bilo, če bi bilo tako!"

Stanko Cajnkar se skuša izogniti konfliktu z vladajočim totalitarizmom. Zato se je zatekel v svoj umetniški svet, ki si ga je zgradil v domišljiji. Ta abstraknost je v neki meri že prirojena napaka njegove umetnosti in jo razodevajo že njegova predvojna dela (razen drame "Potopljeni svet"). Življenjske in duhovne konflikte je zmeraj obdelal najrajši le v duhovitih debatah med intelektualci, izogibal pa se je aktualnostim in konfliktom na "terenu" življenja. Glede na to, da ima bogato domišljijo, da je čustveno razgiban in etično trden ter miselno bogat, bi se mogel razviti v velikega pisatelja, otresti bi se moral te svoje stvaritelјske komodno ti, zaradi katere opazuje življenje najrajši le od daleč, izza svoje pisalne mize. Postal bi lahko velik pisatelj in velik katoliški umetnik, tme bolj, ker ima danes med vsemi slovenskimi pisatelji najlepši in najbolj kultiviran slog in zna najti misli čudovito popoln izraz. Morda nosi velik del krivde za to njegovo obotavljanje in neodločnost nasproti velikim življenjskim vprašanjem tisti del katoliške kritike, ki ga je po izidu in uprizoritvi njegove drame "Potoljeni svet" 1936. tako ostro zavrnil in ga prisilil, čeprav nehote, v umik pred življenjem. Gotovo pa je, da je nesvobodnost ustvarjanja v današnjih razmerah to dedno hibo njegove umetnosti še poslabšala, kajti danes se mora zavestno in prisilno odrekati posegom v resnično življenje in pravo življenjsko problematiko ter vrtnariti le po gredicah nerealnega, namišljenega sveta. V tem je velika tragika Cajnkarja kot umetnika, dasi je sam danes mogoče še mnenja, da bo za tem vrtnim zidom svoje domišljije in s pasivnostjo nasproti aktualnosti političnega in gospodarskega življenja rešil svojo umetnost. Toda ta bo nujno postajala vedno bolj slabokrvna in papirnata, bolj ko bo izgubljala organsko zvezo z resničnim življenjem.

1945 je izšel Cajnkarjev roman *"Noetova barka"*, v kateri riše življenje ptujske gimnazije pred vojsko, ki ga je pa vse preveč idealiziral in napravil iz romana idilo. V Noetovi barki se Cankar skoro ni doteknil niti velikih duševnih niti materialnih vprašanj, ki so jih takrat dejansko reševali in se borili z njimi dijaki in profesorji na slovenskih gimnazijah. Roman pa je vseeno prijetno branje za tiste bralce, ki razpolagajo s precejšnjo duhovno in literarno kulturo in ki znajo uživati ob duhovitih dvogovorih in ob lepem jeziku.

Razen teh dveh knjig je Cajnkar po vojski izdal še eno dramsko delo.

Stanko Cajnkar je danes najvidnejši predstavnik slovenskih pisateljev, ki zastopajo v sodobni slovenski književnosti krščanska etična načela.

V tej smeri naprej!

Milwaukee, Wis. — Pošiljam celoletno naročnino za list "Ameriško Domovino", kajti ta list je tako priljubljen, privlačen in zanimiv, da bi nam sedaj brez njega bilo življenje suhoparno.

Zato pa Vas, g. urednik, zagotavljam, da se bomo Vašega lista držali, dokler ga boste v sedanji smeri urejevali. S prijateljskimi pozdravi,

Jack in Louise Stariha.

Glas iz Avstralije

Cardiff, Avstralija. — Velecenjeni gospod urednik! Najlepše pozdrave Vam pošiljam iz naše nove domovine in se Vam iskreno zahvaljujem za redno pošiljanje A.D. Vaš list težko pričakujem. Ko pride, roma iz rok v roke, dokler ga ne prebero vsi tukajšnji Slovenci.

Z odličnim spoštovanjem,

Peter Arlich.

Kulturna Kronika

Dober odgovor

Znameniti angleški pesnik Moore (1779-1852) je bil sin preprostega branevca, a se ni nikoli sramoval svojega nizkega stanu. Ko ga je nek prevzetni plemenitaš vprašal, ali je bil njegov oče res branjevec, je pesnik pritrdil.

Plemenitaš: "Tako, tako, zakaj pa tudi vi niste branjevec?"

Moore: "Oprostite, ali je bil vaš oče res plemenit človek?"

Plemenitaš: "To se razume samo ob sebi."

Moore: "Tako, zakaj pa vi niste?"

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Severne Amerike **Sedež: Joliet, Ill.** Inkorp. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Illinois
1. podpredsednik: STEVE J. KOSAR, 2222 No. Major Ave., Chicago 39, Ill.
2. podpredsednik: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: JOHN NEMANICH, 650 N. Hickory St., Joliet, Illinois
Blagajnik: ANTON SMREKAR, 1012 Vine St., Joliet, Ill.
Duh. vodja: REV. GEORGE KUZMA, Wilton Center, Peotone, P. O., Ill.
Vrh. zdravnik: JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ANDREW GLAVACH, 1748 W. 21st St., Chicago, Illinois
ANNA FRANK, 2843 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Ill.
JOSEPH JERMAN, 20 W. Jackson St., Joliet, Illinois

POROTNI ODBOR:

JOSEPH PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
MARY KOVAIČ, 2456 So. Avers Ave., Chicago, Illinois
FRANK LESS, 1206 Chestnut St., Ottawa, Ill.
Predsednik Atletičnega odseka: JOSEPH L. DRASLER, No. Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Do 1. jan. 1950 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnin, poškodbin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrt milijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustnovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 5 člani(cami) za odrasli oddelek. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za $250.00, $500.00 ali $1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katera se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom(icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (asesments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 119.93% solventna, kar potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pismeno ali ustmeno na gl. tajnika: **FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.**

Društvo sv. Družine št. 11 DSD

Pittsburgh, Pa. — Našemu članstvu naznanujam, da se bo vršila naša redna mesečna seja v nedeljo 23. julija ob desetih dopoldne v navadnih društvenih prostorih.

Pregled društvenih računov in pobiranje asesmenta pa se prične že ob devetih zjutraj. Ves odbor je naprošen, da se udeleži pregleda računov, ker je bilo na januarski seji nekaj kritike, da niso računi pregledani po vseh uradnikih. Ponovno prosim članstvo, da nikar ne hodite k tajniku popoldne, kdor ne more priti na sejo, pa naj plača v soboto poprej. Po seji imam jaz druge društvene posle. Z bratskim pozdravom,

Tajnik.

Zaletel se je

Učitelj: "Janezek, kaj nam daje gos?"

Janezek: "Gosjo pečenko."

Učitelj: "Kaj še?"

Janezek molči.

Učitelj: "No, kaj pa imate pri vas v postelji??"

Janezek: "Bolhe."

Iznajdljiv deček

"Mamica, zakaj si delaš trajno ondulacijo?"

"Da mi šest tednov ne bo treba ondulirati las."

"Mamica, ali bi si ne mogel dati trajno umiti vratu?"

Ker so vedno parkali avtomobile pred poštnim nabiralnikom je dal poštni načelnik Leopold Morris v Victoria, Texas svarilni napis "No Parking" v petih jezikih: židovskem, nemškem, italijanskem, španskem in angleškem jeziku.

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?

You can't feel and look your best unless you do. If you are in doubt, we invite you to make the following test at our risk.

Get a package of sixty, One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules. Take one capsule every day for sixty days. If you are not satisfied your druggist will refund your money. Be sure to get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules, the kind that has this trademark

ONE A DAY
MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

KARL MAUSER:

KAPLAN KLEMEN

ROMAN

Resnik je zrasel.

"Ljudi ubijate."

Podjetnik je mežikal, kakor da ga slepi sonce. Takšna predrznost!

'Če vam ni kaj prav, lahko odidete. Delavcev ne manjka."

"Saj to je. Živina smo, ki se prodaja in kupuje. Na mrtvih delavcih bi zidali, če bi bil temelj zaradi tega močnejši."

Delavci so otrpnili, podjetnik zasikal.

Koj tisto uro, je bil Resnik odpuščen. Tedaj je pričel tudi pogosteje piti. Čutil je, da so nekateri manj vredni, da jih je veliko, ki izbirajo manjše in jih počasi žro celo življenje. Zasovražil je vse, kar je dišalo po gospodi, zasovražil tudi vero, ker je videl, da mnoge teh pijavk hodijo v cerkev. V zasebnem življenju so celo zelo pobožni.

Zato se je z vso silo boril proti Klemenu. Prepričan je bil, da je kaplanov prihod kapitalističnega oderuha, ki bi celo v najhujši revščini rad ribaril.

Zveza s Križnarjem ga je zlomila. Ob Križnarjevem imenu se Resnik zgane, kakor da je čez strop šla črna senca.

Križnar! Tudi njega je sovražil. Ni bil odkrit. Za denar je včasih izdal idejo, ki bi jo moral zagovarjati. Pri tistem štrajku je imel prste vmes. Na skrivaj se je dogovarjal s podjetnikom in jih prodal. Za nekaj stotakov.

Zavoljo tega se ga je hotel znebiti. Borila sta se, toda Križnar je bil zvitejši.

In vendar je dogodek tudi njega vrgel ob tla. Izginil je. Vsaj očem se je umaknil.

Resnik strmi v strop. Nobenega pravega izhoda ne vidi.

Žena vsak dan govori s kaplanom. Vsaka njena beseda je nož v srce.

Dvakrat je prišel tudi kaplan. Oba sta čutila, da sta si daleč vsak sebe. Besede so bile redke, iskane. Obema je bilo nerodno.

Resnik se je čutil ponižanega. Srečnejši bi bil, ko bi mu kaplan storil kaj zlega. Tedaj bi lahko vsaj zrasel. Sedaj mora biti tiho. In kar je najhujše: kaplan je pridobil ljudi. Nič več ne more napraviti. Mrtev se bo vrnil med svoje ljudi. S pomilovanjem bodo gledali nanj.

Razmerje s Plaznikovo ga je umazalo. Otepaval se je je, ko je videl, kako je z njo. Toda potreboval jo je za načrt. Izrabljal jo je od začetka, zdaj je ona izrabila njega do kraja.

Resnik zapre oči. Spomini bolijo.

Vsak dan sproti.

Počasi je pričel vstajati. Za eno uro, za dve uri. Izsušeno telo je bilo šibko.

Tedaj je spet prišel kaplan. Ni se ga ustrašil. Mirno mu je segel v roko kakor človek, ki se čuti do kraja dognanega.

"Že kar gre," se je nasmehnil Klemen, ko ga je videl hoditi po sobici.

"Poskušam hoditi."

"Človek večno poskuša. Zdaj tako, zdaj tako."

Klemen je nalašč tako zastavil besede.

Resniku ni ušlo, kam meri. Pripravljen je bil na borbo.

"Ne poskušajo vsi, zakaj nekateri so za srečo rojeni. Drugi pač poskušamo."

Klemen je videl, da iz Resnika govori bridkost. Udaril je naravnost.

"V vsem nimate prav, Resnik. Bodiva odkrita. Prihajam, da se spraviva."

Resnik je gledal skoz okno. Od streh je curela snežnica in kaplje so padale mimo okna.

"Med nama ne more bi sprave, gospod kaplan. Preveč je vmes."

"Mislite na kamen?" reče mirno Klemen.

Resnik je zardel.

"V razredni borbi ste moj sovražnik. Ni se zlomila ideja v meni, grešil sem samo v načinu. Dokler verujem v idejo, bi lagal, če bi se spravil z vami. Dolžnik sem, toda za prijateljstvo je to premalo. Se vam ne zdi?"

"Torej mislite, da je mogoče socialno vprašanje rešiti s silo?" 'Klemen razume borbo v Resniku.

"Rad bi živel," se zagleda Resnik po sobici. "Živel kot človek."

"Potlej naju ničesar ne loči," reče Klemen. "Zato sem prišel."

Resnik ne ve kaj odgovoriti.

*

Resnikove noči so se spremenile v trpljenje. Z močjo, ki se mu je vračala, so prihajale tudi misli, ki so pekle in žgale.

Ko mu je žena sporočila, da so mu na seji odrekli podporo ljudje, ki jih je smatral za svoje, se je prvič zamajal temelj. Vse je postavil na kocko, zapravil je življenje in čast, zdaj jim je odveč dati vsaj skromno podporo.

Ko bi ne bilo kaplana, bi družina umrla od lakote. Z obupno silo se je pričel Resnik boriti z mislimi, ki so vrele od vseh krajev.

"Zakaj si je Vogrinc sezidal tako vilo, če se bori za isto misel kot jaz. Na stotine ljudi strada, on pa gre mimo trpljenja kot slep. Zakaj je odbil prošnjo za stanovanje Potokarju, ko ga je prosil?"

Misli so porogljivo sikale iz teme.

"Ali je bil Križnar kaj boljši? Žrtvoval bi človeka, da bi rešil sebe."

Kakor težko kladivo padajo misli. Vsako noč, noč za nočjo. Klešče v senčih spet stiskajo.

Peti dan po kaplanovem obisku je pri zdravniškem pregledu Resnik nenadoma planil v histerični jok.

Ponoven zlom živcev. Zdravnik je prepovedal obiske.

Resnika so prepeljali na oddelek za živčne bolezni.

*

Ko je prvič stopil na vrt in se zagledal v pomladno sonce, je zamižal in se naslonil na kostanj. Porumenele oči niso mogle naenkrat popiti tolike luči. Svetloba se je vsipavala skozi prvo listje in žuborela po tleh kakor studenček.

Po cesti so šumeli avtomobili, cviljenje tramvaja se je zadiralo v sveto popoldne, sonce je ležalo na visokih strehah.

Življenje je teklo s svojim navadnim valom. Resnik je čutil, da se ga je znova dotaknilo. Kakor da je bil vse dotlej izven njega, mrtev. Pomladno sonce mu je odprlo vrata.

(Dalje prihodnjič)

Peter Kopriva v bolnišnici

(Nadaljevanje)

V soboto je bilo nekaj razburjenja, ko so sporočili mojemu novemu sobnemu tovarišu, da je tekom noči zadela njegovo 71-letno mater kap in da se zdaj nahaja v sosednjem poslopju v tretjem nadstropju. Fanta je novica zelo potrla, ker je bil očividno zelo navezan na svojo mater. Tisti dan so ga neprestano obiskovali—žena, bratje, sestra, zdravniki in kaj vem, kdo še. Jaz sem se umaknil iz sobe na porč, da sem jim bil s pota. Tudi kosilo in večerjo sem si dal servirati tam.

Zvečer je neka bolničarka odvedla mojega "šlafkamerada" v sosednje poslopje k njegovi materi. Kakor mi je pozneje povedal, jo je našel v napravi za umetno dihanje (oxygen tent) toda pri polni zavesti. Če bi bil fant vedel, da je videl svojo mater zadnjikrat, bi prav gotovo ne bil spal sladko kakor je.

Ko sem se zjutraj umival v toaletni sobici, je prišla njegova žena. Kmalu nato sem začul krčevito ihtenje. Jokal je on. Vedel sem, kaj to pomeni. Smrtni angel Azrael je bil ponoči na obisku pri njegovi materi . .

Ko sem se obrnil in umil, sem se vrnil v sobo in izrazil mladima zakoncema svoje sožalje. Potem sem se umaknil na verando. Žalost ne mara druščine.

Ob enajstih dopoldne so moža odpeljali domov. Jaz sem bil sam v sobi št. 406. Toda ne dolgo. Že popoldne sem dobil novega sobnega tovariša v osebi nekega učitelja srednjih let iz Cleveland Heightsa. Mož je imel veliko "znamenje" na obrazu — meni se je videlo kakor velika opekina — in v bolnišnico je prišel, da mu na skaženi del obraza — pod očesom— "presade" zdravo kožo raz čelo, na čelo pa potem kos kože s stegna. Plastična kirurgija, kakor se imenuje ta veja zdravniške znanosti, je napredovala tako daleč, da človeku lahko popolnoma spremeni obraz in ga popravi, pa če ga polovico manjka. Celo nova ušesa ali nos vam narede, če je treba!

Prvo, kar mi je pri novem sosedu "padlo v oči" oziroma v ušesa je bila napačna izgovarjava angleških besedi, n.pr. "intestajn" namesto "intestin" (intestine—črevo). Moža nisem vprašal, kaj poučuje v šoli, upam pa ,da ne angleščine ali amerikanščine.

V nedeljo dopoldne mi je hišni zdravnik potrgal obveze raz trebuh—potrgal je pravi izraz, kajti če bi delal počasi, bi preveč bolelo—in jaz sem prvič videl rani, ki ju je pustil za seboj kirurgov nož. Bili sta dve dolgi, odurni rdečkasti brazdi zarezani poševno od bokov proti dnu trebuha, obe popolnoma zaceljeni. Nato je pobral ven šive in me na novo obvezal, toda ne več čez ves trebuh kakor poprej, temveč samo toliko, da so obveze pokrile zareze.

V ponedeljek je bil operiran moj sosed. Tudi on je potem pripovedoval svoji ženici, kako lepa in pa dobra da je! Jaz sem spričo tega pogodil, da bi nemara ne bilo napak, ako bi človek svetoval zanemarjenim ženicam, čijih možje molče o ljubezni in njihovih čarih, da jih pošljejo v bolnišnico na operacijo . . Namreč može.

V torek zjutraj sem ostal brez zajtrka, ker sem imel iti opoldne na roentgensko preiskavo (X-ray. To je bil moj najdaljši dopoldan v bolnišnici. Ob pol dveh, ko sem že malone omedleval od gladu, me je naposled odvedel neki strežaj na roentgenski oddelek v sosednjem poslopju. Kar me je pri tem zabavalo, je bilo to, da so me pred dvemi leti, ko sem bil prvič v tej bolnišnici, peljali tja na vozičku, čeprav mi ni bilo nič in sem bil šele drugi dan operiran na nosu; to pot sem pa isto pot premeril peš komaj teden po operaciji, od katere so bili moji kraki še na pol hromi! Časi se res spreminjajo! Če bo šlo tako naprej, bo v bližnji bodočnosti bolnik po operaciji prižgal cigareto ter jo lagodno mahnil proti domu — ali pa proti bližnjemu pogrebniku, če se operacija izjalovi . . .

Na roentgenskem oddelku sva se zaprla z zdravnikom - tehnikom v majhno sobo z ogromnim roentgenskim aparatom. Doktor me je postavil ob podolgovato kovinsko ploskev, o kateri sem se pozneje prepričal, da je prav za prav — premikajoča se miza. Potem mi je dal piti kozarec neke goste bele kemične raztopine, ki ima okus po navadni kredi. Medtem je bil ugasnil luč. Nato je začel mečkat moj trebuh, me obračati na levo in desno ter mi izmenoma zapovedovati: "Dihajte!" 'Nehajte dihati. Zadržujte dih!"

(Dalje prihodnjič)

MALI OGLASI

Za takojšnjo prodajo

Naprodaj je 7 sob in kopalnica hiša, klet, furnez na plin, vse udobnosti, garaža za 3 avte; sedanji dohodki $100 na mesec. Za hitro prodajo je cenjena $8,500 v gotovini. Lahko se kupi vse pohišto, če se želi. Zglasite se ali pokličite med 5 in 8 zvečer na 1033 E. 78. St. tel. HE 1-5187. —143

Ugoden nakup

Naprodaj je 5 akrov zemlje, z moderno 6 sob hišo, fronta na tlakani cesti je 185 čevljev, garaža in vse mestne udobnosti, obenem pa užitek bivanja na deželi ob jezeru. V prodajni ceni je vključen freezer, peč, ledenica. Vsa pojasnila daje M. Downing, Bennette Road, North Madison, Ohio. (143)

Loti naprodaj

En lot 200 čevljev dolg na Highland Rd.

En lot 480 čevljev dolg, na katerem je veliko poslopje, ki se lahko prenaredi v stanovanjsko hišo. Oba lota se tudi lahko razdeli na manjše lote. Za pojasnila pokličite KE 1-8138. (144)

Stanovanje v najem

Odda se 5 sob blizu E. 185. St. in Kewanee Ave. odrasli družini. Pozve se na 1032 E. 174. St. —(142)

Soba v najem

Pošteni ženski se odda v najem opremljena soba, rabi lahko tudi kuhinjo. Blizu Superior Ave. in E. 86. St. Pokličite SW 1-7464. (143)

Pohištvo naprodaj

3 kosi za spalnico, 2 za družinsko sobo, 6 za jedilnico, "Emerson" televizijski aparat in več druge drobnarije se proda radi odhoda v Kalifornijo. Vse v najboljšem stanju. 2060 E. 83. St. Apt. 102, tel. CE 1-0912. (145)

ženske suknje

Prodam 3 ženske suknje ena mera 16 "Chesterfield," 2 mere 44, vse tri volnene in tople v prvorstnem stanju. $5.00 vsaka. Pokličite LO 1-8024.

Dober nakup

V bližini 185. ceste hiša s 5 sobami in kletjo, garaža, lep lot s sadnim drevjem. Se lahko takoj vselite. Cena $8,900.00.

Kovach Realty
960 E. 185. St. (145)

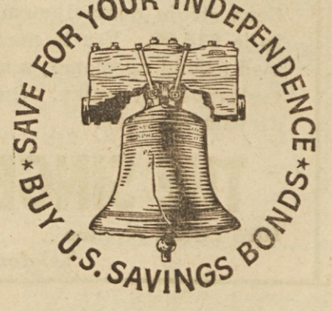

MALI OGLASI

Naprodaj

Delikatesna trgovina na zelo dobrem prometnem kraju; stanovanje zraven. Proda se po zelo nizki ceni, ker gre gospodar v pokoj. Za pojasnila vprašajte pri

John Kovacic
6603 St. Clair Ave. (141)

Zglasi naj se

Peter Sigur, doma iz Gvozdansko v Bosanski Krajini, srez Dvor, naj se oglasi na naslov svoje matere Mary Čubra, 837 E. 139 St., Cleveland 10, Ohio, U. S. A. (142)

Godbo se sprejme

Igralec na harmoniko ali manjši orkester se sprejme za igranje 3 ali 4 dni v tednu. Pokličite "Perry 3574". (141)

Hiša naprodaj

V okolici Bonna Ave. in Addison Rd., je naprodaj hiša za eno družino, 8 sob, garaža, furnez in plin, več drugih posebnosti. Je v zelo dobrem stanju; znižana cena. Za pojasnila pokličite

B. J. Hribar
GL 1-9545 ali GL 1-2500 (144)

Lot naprodaj

Lot ob jezerskem obrežju v Mentor Harbor se proda. Lep kraj za čolnarjenje, ribolov in kopanje. Cena $2,500.00 na mesečna odplačila. (142)

Posestvo naprodaj

Vsled bolezni smo primorani prodati hišo z 2 stanovanji (4 sobe spodaj in 3 zgoraj), nove zidane gostilniške prostore z D-2 in C-2 licencama ter z vso opremo za restavracijo, zraven je tudi prazen lot in prostor za balincanje. Je v lepem kraju, kjer je dosti novih tovaren. Vzame se tudi enodružinsko hišo v zameno. Za informacije pokličite KE 1-1949 in vprašajte za Mr. Walter Dezmond. (141)

Odhajamo na deželo

Radi odhoda na deželo se proda prijazna hiša za eno družino. Ima 3 spalnice, študijsko sobo, moderno kopalnico, veliko družinsko sobo in jedilnico, kuhinja obložena s ploščami (tiles), preproge, beneški zastori, hiša je insulirana, plinska gorkota, zimska okna, garaža za 2 avtomobila in ograjen vrt. Je na 1216 E. 168 St. blizu Grovewood. Cena $11,600. Pokličite KE 1-0853. (142)

Pohištvo naprodaj

Pohištvo za sprejemnico, spalnico, obednico in kuhinjo proda. Vse je v prvovrstnem stanju. Za pojasnila vprašajte na 734 E. 155 St. (142)

Zidarska dela

Opeka ali kamenje "poimting", cementna popravila, dimniki, kamnite stopnice. Nobeno delo premajhno; cene zmerne. Pokličite UL 1-1488. (141)

VAS MUČI REVMATIZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

MANDEL DRUG
slovenska lekarna
15702 Waterloo Rd.

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.
IVanhoe 1-2237
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

MAX'S AUTO BODY SHOP

MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61st ST.
TEL. UTah 1 - 3040
Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila.
Delo točno in dobro.

FRAN DETELA:

ZBRANI SPISI

Malo življenje

Peš ljudi vidiš malo hoditi po cesti, razen če je deževno in blatno; le kak popotnik, ki teh bližnjic ne pozna, mora poslušati, kako ga pomilujejo vaščani, da je storil toliko nepotrebnega pota. Pol ure od vasi se izgublja cesta v lesu, in klanec se prične. Od kraja pokriva borovec, više gori bukev večji del gore, sem ter tja pretrga kaka golina gosti gozd. Na takšno golino naletiš, če greš kake četrt ure po gozdu. Reven izpašnik je obrasel z robidami in malinjem, na koncu goline pa stoji napol skrito malo znamenje, ob katerem pelje dolinska bližnjica črez okrajno cesto. To je Podrto znamenje, zidan spomenik, ki leze na kup od starosti in ker nihče ne skrbi zanj. Slika Kristovega trpljenja se komaj še razločuje. Kar je pa ostalega zidovja, je vse počečkano in popisano, zakaj mladina, ki tod hodi in pase, se proslavlja tukaj in riše brez usmiljenja z barbarsko roko svoja hodna imena na zid. Kdo bi se ne spominjal znanega začetka perzijskih spomenikov: "Tako govori kralj Darjavuš," ko bere na znamenju: "To pišem jaz, Jaka Robovec; to pa Jože.' A noben Jaka in noben Jože ne bi šel ponoči mimo znamenja, zakaj tu straši. Pred štiridesetimi leti se je tam ubil ali kakor pravijo drugi, so tam ubili graščinskega gospoda iz Prapreč in od tedaj se ljudje ponoči radi ogibljejo tega kraja. Globoke jame okrog zidovja pričajo, da so iskali lahkoverni ljudje tudi že zakladov tod. Kdo pa je postavil znamenje in zakaj, to se ne ve; zakaj da bi bil kdo pokopan pri spomeniku, ne smemo še sklepati iz napisa: "Tukaj počiva Janez Kos, kadar nese v malin."

Precej pozno je že bilo, ko sta odgnala žandarja svojega ujetnika; dež je začel gosteje padati in tema se je bila storila. Trdo za Jurijem korakata stražnika s puško in bajonetom na rami ter z roko na jermenu. Komaj se čuje stopinja v dežju in medlo se svetita šlema. Ponoči se zdi vsaka pot daljša, bodisi da se počasneje hodi v temi, ali da smo manj razmišljeni, ker ne zadeva toliko vtiskov ušes in oči. Mlajšemu žandarju se je zdelo, da se pot vleče.

"Dolga bo," pravi tovarišu, ko prideta pod klanec.

"Dolga," odgovori oni; a videlo se mu je, da se mu ne ljubi govoriti in molčala sta oba. Hoditi sta morala pač po cesti, prvič zavoljo slabega vremena in potem, tema je tema in zapelje tudi izkušenega potnika. — Težko je dlje časa zvesto paziti na eno in isto reč, če se nam vsiljuje misel, da je pozornost nepotrebna.

Žandarja sta sprva pazno gledala okrog sebe, ker sta se nekoliko bala, da ne bi ljudje kaj poskušali; a ko sta prišla tako daleč od Doline, sta se vdala brezskrbno vsak svojim mislim. O vodniku Križanu so govorili ljudje, da bolje vidi ponoči ko podnevi; toda najostrejši čut zmoti časih človeka, ki se preveč zanaša nanj.

Komaj sta žandarja mimo Podrtega znamenja, skočijo iza zidovja trije možje. V trenotku izvijeta dva žandarjema puške iz rok, tretji pa potegne Jurija v stran pod cesto.

"Hudič, stoj!" vpije Križan in dere v hosto za ubežniki, a komaj je storil deset korakov, tresk! pade na tla. Nekdo je bil srobota napeljal od debla do debla, in ta mu je izpodnesel noge. Preden se je pobral, so bili že oni Bog ve kje. Brez vsega boja in čudno naglo se je izvršil nenadni napad. O preganjanju ponoči po gozdu, kjer so tla polzela po dežju, še misliti ni bilo.

"Pri moji veri," se roti Križan, "tega pa še ne! Da mi tak preklet smrkavec uide! — Ti tudi nič ne vidiš!"

"Jaz nimam mačjih oči," odvrača mlajši. "Kaj morem jaz, če so naju napadli!"

"Jezik za zobmi!" kriči oni. "Govori, kar te vprašam. Ali si videl katerega v obraz?"

"Kaj bom videl!" pravi tovariš, "saj še svoje roke ne vidim. To vem, da je bil ves črn."

"Poberi puško, pa nazaj!" ukaže Križan in urno se vrneta proti Dolini. Križan je klel in se pridušal, da ga že pozna, da bo že dobil tega, ki jima je to napravil; tovariš pa je bil nejevoljen, da morata zopet nazaj v tem času pa v tem vremenu.

*

"Primojdunaj," je kričal Premec pred Primoževo hišo. "Dobre volje bodite ,ljudje božji! Kaj pa to, če katerega odpelje cesarski mož! To se dandanes lahko primeri vsakemu poštenjaku. Zavoljo tega ni treba tuliti in vekati!"

Zraven njega stoji Miha s harmoniko in par fantov, ki se čudijo, zakaj stoje vsi na dežju.

"He, fante," pravi Premec, "saj nisi iz soli. Ta dežek je tako dober, da bi se mu moral odkriti. No, Rožanec, kaj praviš ti? Stopiva tja k Nacetu na polič, ker je tukaj vse navzkriž."

"E, kaj bi hodil," mu ta odgovarja. "Notri je še vsega dosti, hvala Bogu, jedi in pijače, kaj bi izpraval!"

"O ti stiskač!" se jezi Premec. "Ali ne čutiš, da se je vino skisalo od samih kislih obrazov? Miha, zagodi kako okroglo, da ne bomo slišali joka."

Kar prisopihata žandarja.

"Hentaj, gospod Križan!" rine Premec naprej. "Ali ste že oddali svojega ptička? Zdaj pa le še pijmo!"

Žandar se niti ne ozre v "starega bedaka", ampak hiti naravnost v sobo. "Kdo je zapustil hišo, ko smo mi odšli?" izprašuje Križan.

"Kdo je hišo zapustil?" odgovarja Primož. "Gospod, ker pa ne vem. Več jih je šlo, to vem. Gospod župnik so šli; potlej njih sestra, tista, ki jim kuha. Vse se je razkropilo. Fantini so še ostali, pa Premec, mislim. O ti božja milost, kje pa se je še kaj takega slišalo Pa na današnji dan! O Bog se usmili!"

"Kje je gospodar France?" vpraša žandar.

"Tudi ne vem povedati, gospod," pravi Primož. "Nič ne vem, kje bi bil.' '

"Kaj je že to!" se oglasi zdaj Ana. "Ali hočete še njega odgnati! Kar naju dva zvežita, midva sva najmanj potrebna na svetu, jaz pa Primož. Naju ne bo treba nič slediti in zalezovati."

In jezno stopi stara žena pred žandarja; vsi svatje ji pritrjujejo in začno glasno mrmrati in ne bilo bi treba dosti več kresati in zanetil bi se bil ogenj. Zdaj pride Premec zraven. Vsi so mislili, ta bo prvi začel prepir, zakaj nagle jeze je bil stari mož in ni se ustrašil nobenega fanta; a z neko neumno radostjo otrese dedec svoj kloburk.

"Dosti je dežja!" pravi. "Gospoda, vidva sta tudi mokra, zato ga pa pijmo in pomenimo se lepo, ker nam ni sile.' '

"Kje je vaš sin France?" ga vpraša žandar.

"Ha, ha, ha!" se krohoče Premec. "Vprašajte rajši, kje je Franca, pa bomo takoj vedeli." O pravem času stopi France v sobo in ostro ga začne Križan izpraševati, kje je bil, kod hodil in koliko časa je izostal; toda oni dokaže, da je samo župnika spremil na dom, sicer pa da se ni genil iz hiše. Žandarja se zopet napotita, med vrati pa se še obrne Križan na Premca, ki se je smejal na ves glas.

"Premec," mu pravi, "midva bova imela enkrat še dolg račun, le zapomnite si."

"Kdor ima čisto vest," odgovarja oni, "ta je, primojdunaj, zmerom pripravljen."

"Zakaj ste vsi mokri?" vpraša naenkrat starca, ki se mu je zdel precej sumen.

"Zato, ker gre dež," mu odgovarja.

"V sobi ne gre," pravi oni.

"Mislite, da bom tičal jaz v sobi, ko vse vpije in kriči?"

"Ali ste bili ves čas tukaj?" vpraša zopet žandar in se obrne na vso družbo, kakor ne bi verjel njemu samemu.

"I, kje pa!" odgovarja Premec in pritrjuje mu Rožanec in mnogo drugih, ki ga niso pogrešili. "Primojdunaj!" se postavi Premec na noge. "Tukaj sem bil in bom še, dokler bo kaj pijače."

Žandarja se obrneta in odideta Kaj se je bilo pa zgodilo, je bilo znano že vsem in razen starega. Primoža ni bil nobeden žalosten zaradi tega. Nabolj živ je bil seveda Premec, ki je trdil, da ga bolj veseli, če uide en tak revež, kakor če bi bilo devet in devetdeset drugih ujetih. Kmalu pa je pobral Miha svojo "naduho" in v temi sta tavala z očetom proti domu. Drugi dan pa se je mnogo govorilo o svatovanju, o Juriju in o drugih dogodkih prejšnjega dne.

II.

Pod Rožančevo hišo na Gorici drži po ravnem kolovozna pot do Premca. Po obeh straneh jo obdaja visok gozd, ki se razprostira odtod črez vse pogorje; le tu pa tam ga nekoliko pretrgajo plodne njive in samotne koče. Gozd je dolinski zaklad in vanj se zatekajo, kadar je treba davek plačevati ali hčer omožit iali cerkev popravljati. Na enem kraju griča stoji Rožančeva hiša, na drugem Premčeva in od te drži pot zopet navzdol do zadnje goriške hiše, do Šimnovega malina, ki melje, kadar Bog hoče, zakaj potoček, ob katerem leži, je velik del leta komaj moker; kadar pa začne deževati, hoče pobrati malinu vsa kolesa.

Najslabša hiša je Premčeva in zato jo je menda skril v gozd. Trideset let jo gospodar že zida, a ni še dodelana. Samo en konec, kjer je stanovališče, je popolnoma obzidan; druga plat je odprta vsem vetrovom in le na oglih stojita zidana stebra, ki nosita ostrešje, obito z deskami.

(Dalje prihodnjič.)

AL ULLE PLUMBING & HEATING

Dependable and Guaranteed Work
When You Need a Plumber, Call Us!

23621 Lakeland Blvd. RE 1-6913
AL ULLE, Prop.

—AND THE WORST IS YET TO COME —in najhujše šele pride

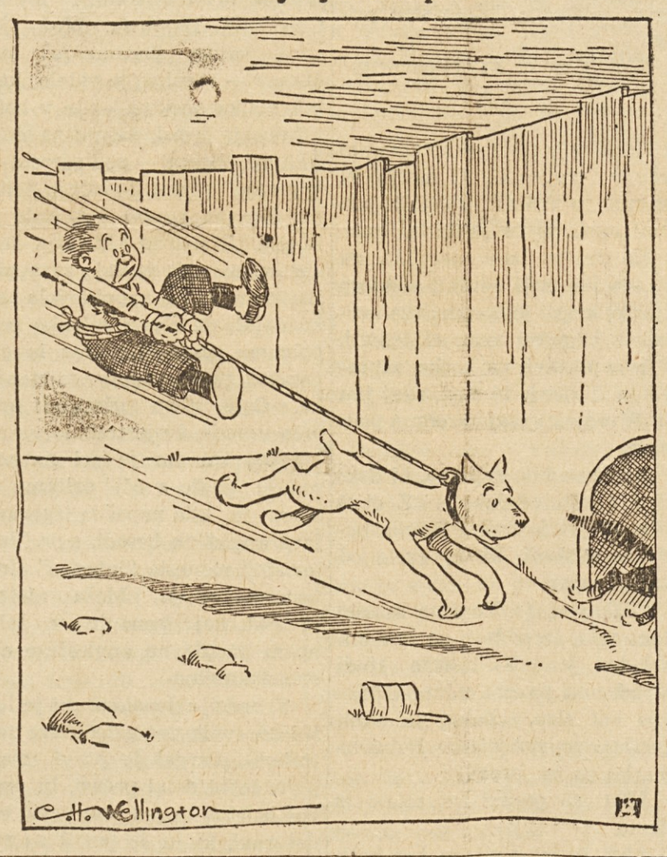

OTVORITEV GOSTILNE

Mrs. Frank Stokar in Mrs. Helen Vidergar odpreta v soboto 22. julija gostilno na 4100 Broadway Ave. in vogal Dille Ave. Pri njima boste dobili vedno sveže pivo, najfinejše žganje, vino in mehke pijače. Gostilna je znana pod imenom

HILL TOP TAVERN

4100 BROADWAY AVE. in vogal Dille Ave.
Telefon: DI 1-8975

Lastnici se toplo priporočata za obisk

Ask any owner about 24 Hour Automatic Electric Hot Water Service

CHANCES are, friends and neighbors of yours are among the thousands of our customers who own electric water heaters. They can give you first-hand information about electric water heating.

Ask them about the CONVENIENCE of having plenty of hot water handy — day and night.

Ask them about the CLEANLINESS of electric water heating — no soot — no ashes — clean hot water for cooking, for every personal and household need.

Ask them about the COMFORT of having a water heater that's completely dependable in its worry-free automatic operation.

Ask them about the ECONOMY of using an electric water heater — its low operating cost — our special low water heating rate.

Ask them about the SAFETY of electric water heating—no flame—no fumes — nothing to worry about.

Get the facts about electric water heating at first hand — from any user. You'll find out why more and more families are switching to automatic electric water heating.

WHP-7-50

WISCONSIN ELECTRIC POWER COMPANY
The Electric Company • Milwaukee, Wisconsin

THE Modern Home IS ALL-ELECTRIC for CONVENIENCE • CLEANLINESS COMFORT • ECONOMY AND SAFETY

Naročite Singerjev šivalni stroj svojcem V JUGOSLAVIJI!

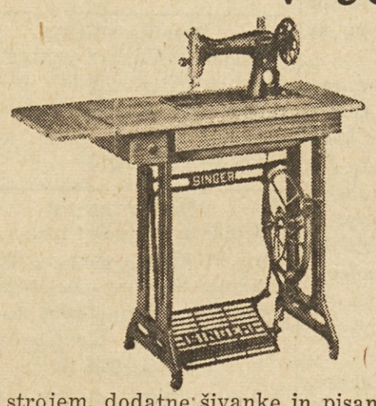

Tem potom naznanjamo javnosti, da sedaj lahko kupite **NOV SINGERJEV ŠIVALNI STROJ IN SINGERJEV ELEKTRIČNI MOTOR ZA ŠIVALNI STROJ** tukaj v Ameriki in bo dostavljen vašim kjerkoli v Jugoslaviji v teku enega meseca, brez nadaljnih stroškov za vas ali prejemnika.

Ta Singerjev šivalni stroj in Singerjev električni motor je standard modela za Jugoslavijo, je najboljši in najtrpežnejši izdelek, dober za celo življenje, se dostavi naslovniku iz najbližje Singerjeve podružnice, katerih je sedaj 16 v Jugoslaviji. Ta Singerjev šivalni stroj ima okrogel čolniček, šiva naprej in nazaj, šiva vsakovrstno blago, tanko in debelo. Prejemnik dobi vse potrebno orodje s strojem, dodatne šivanke in pisano navodilo. Oddajte naročilo nam z vsoto in naslovom prejemnika, vse drugo bomo uredili mi za vas brez nadaljnih stroškov. Cena stroju dostavljenem na dom prejemnika je **$150.00;** cena električnemu motorju je **$35.00.** Vsa ta naročila oddajte v naši trgovini Erazmu Goršetu, ki je starosta med našimi uposlenci; z njim se lahko pogovorite slovensko ali v katerem drugem jugoslovanskem jeziku. On vam je vedno na razpolago v tej glavni trgovini v mestu, da vam postreže.

THE SINGER SEWING MACHINE CO.

1016 Euclid Avenue Cleveland 14, Ohio
Telefoni: MA 1-5507 - MA 1-5508 - MA 1-5509

Roman o ljudeh, ki jih žeja po svobodi

Zgodba o globoki ljubezni dveh mladih ljudi, njunem gorečem idealizmu in samožrtvovanju za svobodo

"Ljudska pravica" in "ljudska demokracija" razgaljeni v ostri luči satire.

"Roman sem že dvakrat prebral," navdušeno zagotavlja neki clevelandski rojak, "pa ga še ne mislim dati iz rok. Zdaj ga berem tretjič, tako me privlači!"

Taki in slični komplimenti prihajajo od vseh strani.

PRIMERNO ČTIVO ZA POČITNICE.

Trdo vezan, 274 strani, z lepo naslovno sliko.
Cena $3.00. Denar pošljite z naročilom.

Naroča se pri:

AMERIŠKA DOMOVINA ali **TRIGLAV PUBLISHING**
6117 St. Clair Ave. **1107 E. 74 St.**
Cleveland 3, O. **Cleveland 3, O.**